

національної клавіатури для кожної мови. Розділ «Діалоги» складається з уроків для опрацювання навичок діалогічного спілкування. Кожен урок включає словник і граматичні пояснення до діалогів, вправи на опрацювання вимови слів і їх написання, зворотній переклад слів і словосполучень.

Для заглиблення в мовне середовище кожен користувач має можливість переглянути фрагменти популярних фільмів мовою оригіналу з синхронним виведенням на екран тексту з перекладом. Ця комп'ютерна програма розрахована на різні рівні підготовленості, а тому може бути використана одним або кількома користувачами.

1. Васюренко О. Вищій освіті - ефективний розвиток // Вища шк. - 2001. - №1. - с.83 - 85.
2. Семенчук Ю. Моделювання комунікативних ситуацій. // Іноземні мови в навчальних закладах.-2004.-№2.-с.145-147.
3. Ellis, Mark Johnson. Teaching Business English – Oxford: Oxford University Press, 1996 – 243 p.

ЕКОЛОГО-ВАЛЕОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ У ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ

Білецька Т.А., вчитель Конотопської ЗОШ № 5

Педагогічний колектив Конотопської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 5 визначив одним з пріоритетних напрямів своєї виховної роботи еколого-валеологічне виховання. Така програма дій на найближчі 5 років буде спрямовувати діяльність колективу в пріоритетному напрямі й дозволить створити індивідуальність школи серед інших 14 шкіл міста. Ми пропонуємо нашим клієнтам (батькам та учням) особливий еколого-валеологічний підхід до навчання й виховання, що надасть нам можливість у майбутньому бути конкурентноспроможними на ринку освітніх послуг і зайняти місце закладу з еколого-валеологічним напрямом роботи в освітній карті міста Конотопа, яка створена у 2007 році.

Ми вважаємо, що система еколого-валеологічного виховання загальноосвітньої школи – це спеціально організований, цілеспрямований розвиток духовних, психічних і фізичних сил і здібностей особистості в їх цілісності в результаті спільної культурологічної, аксіологічної, еколого-валеологічної, фізкультурної діяльності школи, сім'ї й громадськості на основі єдності навчального

й виховного процесів, повної реалізації еколого-валеологічного потенціалу всіх навчальних дисциплін і видів діяльності школярів.

На нашу думку, сутність еколого-валеологічної компетентності полягає у твердженні, що в будь-яких найнебезпечніших умовах середовища індивідуальні зусилля людини по збереженню й укріпленню здоров'я – вирішальний фактор. Необхідність формування здорового способу життя школярів обумовлена розумінням того, що лише з дитинства можна прищепити дітям основні знання, навички й звички щодо охорони здоров'я і навколишнього середовища, які згодом перетворюються у важливий компонент загальної культури людини і впливатимуть на формування здорового способу життя цивілізації.

Стратегічною метою еколого-валеологічного виховання є формування високодуховних особливостей, які будують своє життя на основі гуманістичних цінностей, володіють потужною внутрішньою енергією, що зумовлюється високими загальнолюдськими ідеалами й навичками здорового способу життя, морально-етичними цінностями, усвідомленням свого призначення на Землі – пробуджувати совість людей і показувати приклад роботи зі збереженням життя на планеті.

Нами визначені цілі еколого-валеологічного виховання: отримання учнями еколого-валеологічних знань та формування відповідного мислення й світогляду; формування відповідального ставлення до свого здоров'я і здоров'я довкілля; набуття умінь, навичок і досвіду здорового способу життя; вироблення культури природовідповідної поведінки в суспільстві та природі; превентивна спрямованість усіх заходів, занять, технологій щодо формування, збереження й зміцнення здоров'я та профілактики негативних явищ у дитячому й учнівському середовищах. Таким чином, формується еколого-валеологічна грамотність школярів та відбувається їхня підготовка до соціальної практики.

Еколого-валеологічне виховання базується на гуманістичних принципах, а саме: принцип гармонічної єдності з довкіллям; принцип формування оціночно-критичного мислення учнів; принцип гуманістичного (суб'єкт-суб'єктного спілкування в суспільстві і з природою); принцип формування альтруїстичних якостей; принцип саморозвитку і самовдосконалення особистості.

Такий підхід дає можливість створити в учнів стійку мотивацію діяльності, спрямованої на збереження та зміцнення особистого здоров'я, здоров'я населення і довкілля. Результатом цілеспрямованого педагогічного впливу еколого-валеологічного виховання, на нашу думку, є соціально зрілий випускник

загальноосвітньої школи, який досконало володіє еколого-валеологічною компетентністю. Випускник – це здорова особистість із сформованою екологічно доцільною поведінкою; здатна вести здоровий спосіб життя; відповідально й творчо ставитися до свого здоров'я, навколишнього середовища та процесу самовдосконалення; веде постійний самоконтроль за своєю природовідповідністю.

Еколого-валеологізація навчального процесу передбачає:

- психолого-педагогічну і медико-біологічну оцінку готовності учнів до навчання;
- вивчення індивідуальних психо-фізіологічних особливостей учнів з метою диференціації навчально-виховного процесу;
- аналіз перебігу адаптації учнів до навчального навантаження;
- розвиток психічних функцій учнів;
- особистісно орієнтоване навчання учнів, створення різноманітних стартових умов і методів навчання для розвитку кожної особистості;
- забезпечення достатньої рухової активності дітей у процесі навчання (використання режиму вільних динамічних поз, організація активного відпочинку на перервах).

Учителі забезпечують еколого-валеологічний напрямок проведення будь-якого уроку, розробляють завдання, диктанти, вправи, інші завдання, які мають зазначену спрямованість. Проводиться також робота із запобігання втомлюваності учнів: традиційні фізкультхвилинки, корекційні вправи (вправи для хребта, профілактика втомлюваності очей). Велика увага надається чергуванню різноманітних форм навчальної діяльності учнів, контролю за їхнім навантаженням.

Критерії еколого-валеологічно проведеного уроку:

- Настрій здорового способу життя в повному розумінні цього поняття.
- Збереження та збільшення життєвих сил вчителя та учня.
- Виховання, стимулювання у дітей бажання жити, бути здоровими.
- Урок вчить відчувати радість від кожного прожитого дня, показує, що життя – це чудово, викликає в учнів позитивну самооцінку.
- Урок розширює свідомість дітей осмислювати своє життя, свою поведінку, свої взаємини з оточуючими людьми.
- Забезпечення засвоєння механізму гармонізації відносин із самим собою, із світом природи і світом культури.

■ Урок формує почуття рефлексії, що допомагає учневі створювати свої життєві компетенції

Створена нами модель управління еколого-валеологічним вихованням школярів передбачає об'єднання трьох виховних напрямків, які функціонально пов'язані між собою. По-перше – це збагачення змісту навчальних предметів: розширення знань і уявлень учнів про здоровий спосіб життя і природовідповідну поведінку; формування мотиваційної спрямованості на збереження і зміцнення свого здоров'я і здоров'я довкілля. По-друге – організаційно – педагогічні умови, які дозволяють значно розширити сферу впливу на еколого-валеологічне виховання учнів у навчальний і в позаурочний час. По-третє – форми і методи еколого-валеологічного виховання школярів. Вони забезпечують діалогічний та особистісно-діяльнісний підхід до еколого-валеологічного виховання учнів; оптимальний режим дня, застосований на добових біологічних ритмах, що сприяє розумінню дітьми природовідповідності існування людини.

Унаслідок проведеної нами роботи з формування еколого-валеологічної культури попередньо отримані такі результати:

1. Здоров'я розглядається як інтегрована якість особистості й показник вихованості, забезпеченість повним рівнем знань, умінь і навичок здорового способу життя та природовідповідної життєдіяльності, досягненість високого рівня культури поведінки стосовно власного здоров'я, здоров'я оточуючих та довкілля.
2. Розроблена система здорового способу життя учнів і батьків, здійснена популяризація оздоровчих систем, екологічнодоцільної поведінки, підготовка дітей до здорового сімейного життя.
3. Створення сприятливого психологічного клімату в школі, вироблення еколого-валеологічного підходу до організації певних заходів, уроків, а саме: продуманий розподіл навчального навантаження, створення умов для самореалізації учнів, естетичне оформлення, покращання санітарно-гігієнічних умов, вчасне емоційне розвантаження.
4. Підготовка до життя здорової людини, здатної до творчої самореалізації у демократичному суспільстві.

КУЛЬТУРОЛОГІЧНА СКЛАДОВА В СИСТЕМІ ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Швидка А. І., заступник директора з ВРПТ КІСумДУ

Виховання, комунікативні навички, формування світогляду, національності – це далеко не повний перелік впливу культурного середовища на людину.